

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

1905.

A nagy idők végtelen folyásának után a kereszténység jegyében 1905-ik évforduló a mai nap. Ezerkilencszázötzör futotta be a mérhetlen térben kimért pályáját az éltető nap körül a mi vén földünk azóta, hogy az Istenember eljött tanítani: „aki dolgozik, kétszeresen imádkozik.” Az isteni tanok egyik legmagasztosabb igazsága ez, mely az emberiség boldogulásának alapfeltétele. És az évforduló alkalmat nyújt arra, hogy az időszámítás határkövével, az újév küszöbén a munka áldására visszapillantunk s önkéntelenül előre, a jövőbe tekintünk, ahol megoldandó feladatok tárulnak elénk, melyektől boldogulásunkat reméljük. Mert rövid életünk során boldogságra vagyunk teremtve. Az emberi boldogulás azonban főként a társadalmi berendezkedéstől, az intézményektől, a dolgos emberiség munkásságának érvényesülésétől függ. Az emberek hibája, hogy azt hiszik: szegénység, nélkülözés, boldogtalanság végzettszerű dolgok, amiknek így kell lenni. Ez a megnyugvás kerékkötője a haladásnak, a művelődésnek, mint a társadalmi berendezkedés és az emberi boldogulás alapfeltételének. A dolog, a munka biztosítja azt az anyagi és erkölcsi függetlenséget, mely embertisztség betöltésére képesíti és a boldogulás útjára vezet. És a társadalomnak nemcsak az eszközöket megtalálni, nemcsak tanítani kell az embereket a helyes célokra, hanem lehetővé kell tenni a dolgos emberek boldogulását.

Nemes és elvitázhatatlan példáját adta ennek a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat, mely áldásos működését tíz év előtt, 1895-ik év január hó 1-én kezdte meg itt a természet mérhetetlen kincseivel megáldott Zsilvölgyben.

Örvendetes évforduló a mai nappal záruló:

1895.-1905.

decennium, mely Petrozsény és a Zsilvölgy történetében korszakot alkot.

Igazi értéke szerint nem méltányolhatjuk azokat a közhasznú sikereket, üdvös alkotásokat, melyek eme évtized alatt itt a „Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat” kifejtett akcióját dicsérik. A közelség elfogulttá tesz, a közvetlen fényhatás kápráztat, elvakít. De az események kronikására, a sajtóra háruló feladat tudatában örömmel hódolunk az aktualitás követelményének midőn e néhány hű vonással vázoljuk a jubiláris évforduló jelentőségét.

Egy évtized előtt vásárolta meg a salgótarjáni kőszénbánya r.-társulat a brassói bányatársulat zsilvölgyi kőszénbányáit s haszonbérbe vette a m. kir. pénzügyi kincstár itteni szentelepeit. Ettől az időtől kezdve rohamosan tért hódított,

diadalmaskodott itt a magyar nemzeti eszme. És nemcsak a közgazdasági akció nyomán jelentkezett méltán csodált áldásos siker, hanem úgy a köz-, mint a társadalmi élet minden vonatkozásában hazafias, nemzeti Anások domborodnak ki. Ez a hazafias társulat, élén fenkölt gondolkozásu s nagynevű elnökével, nemcsak üzleti vállalatnak tekinté feladatát, hanem ezzel kapcsolatba hozta a magyar nemzeti szempontokat. A magyar nemzeti törekvéseknek hazafias gárdája vette át itt 10 év előtt a vezetést lelkes igazgatójának ezeltudatos irányítása mellett s habozást, ingadozást nem ismerő buzgalommal: — ennek a földnek varázslatos hatása, ennek a népnek nemzeti sajátossága, megfigyelése, tanulmányozása s az így szerzett adatok felhasználása mellett arra törekedett, hogy bekapcsoljuk magunkat a kultúr-nemzetek, a művelt nyugat eszmeáramlatába. Ennek a lelkes gárdának vezetése, lankadatlan küzdelme s mindenirányú támogatása mellett itt a határszélen létesített viruló magyar nyelvsgízen ma már a nemzeti eszmének győzedelmét hirdető hazaszeretet lángja lobog, melynek ragyogása fényt áraszt a nemzeti kultúra ama harezosaira, a civilizáció érdekében egy évtizeden át sikeresen folytatott küzdelem ama vezetőire, kiknek köszönhető, hogy e völgynek évezredekén át ki nem használt kincsei a nemzet, az emberiség köz-kincsévé lettek s hogy annyi ezer munkás család leli itt boldogulásának forrását.

Minden ékesszólásnál ragyogóbban beszélnek a rideg számok, a száraz tények, melyek a lefolyt évtized kulturális és közgazdasági haladására vetnek világot.

1892-ik évben az egész Zsilvölgy széntermelése volt 1.800.000 métermázsa. Tíz évvel később már maga a salgótarjáni társulat a saját négy kerületében: Petrozsényben, Petrillán, Aninoszán és Vulkánban 7.000.000 mm. szenet termelt évenként. És azóta is a bányauzem fejlesztése folytán a termelés nagyarányu emelkedést mutat. A 10 év előtt volt bányamunkások száma 3-szor annyira emelkedett s tisztességes megélhetésükről humánusan gondoskodik a társulat, amennyiben átlagos napi keresetük 380—400 fillér az év minden szakában. A nemzeti vagyonosodásnak eme névtelen napszamosai ezer vészszel, rémitő veszéllyel szembeszállva, verejtékes munkával aknázzák ki az anyaföld sziklabordái közül a „fekete gyémánt”-ot. Ezek ezrei képezik Petrozsény, sőt az egész Zsilvölgy fő-fentartó tényezőjét. A kézműipar a kereskedelem is tért foglalt itt a zibongó élet forrongásában. Szóval, az itt üzött foglalkozások keretébe illő s hasznosan érvényesülő elemek települtek ide az utóbbi évtized alatt s a gazdasági, a köz- és társadalmi élet minden megnyilatkozása magán viseli a haladásnak, a művelődésnek nyomait.

Ebben a korszakot alkotó évtizedben lépett itt sorompóba szerény igényekkel, de annál nemesebb ambícióval lapunk is, hogy részt kérjen

aból a hazafias munkából, mely a magyar nemzeti eszmének itt oltárt emelt, hogy a kultura leghatalmasabb eszközével, a sajtó erejével és hatalmával igyekezzék az erőarányok lézagait kitölteni. Létiogosultságának alapfeltételét eme szellemi termék is, mint a közönség élő lelkiismerete a bányászat révén a lefolyt évtized alatt fellendült élet ama eleven mozgásának köszönheti, melynek monumentális hirdetője a középiskolai oktatásnak ama diszes palotája, mely Petrozsény és a Zsilvölgy kulturális törekvésének a közművelődés oltárára hozott áldozatkészségének eminens fokmérője.

Különösen a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-Társulat áldozatkészségének s vezetői buzgó irányításának és lankadatlan fáradozásának eredménye a másfél év előtt Petrozsényben rendezett gazdasági és iparkiallítás is, melylyel bizonyosságot tettünk az ország előtt, hogy az idetelepült magyar elem, a hazafias bányatársulat elnöke: dr. Chorin Ferencz főrendiházi tag ur, és az itteni bányák igazgatója: Andreics János kir. bányatanácsos ur hathatós támogatása, buzdítása, irányítása és vezetése mellett minden irányban hazafias missziót teljesít itt s a nemzeti határőrizetül önerejéből emelt védőbástya sánczait kitartó munkával erősíti, kiterjeszti és a hasznosan érvényesülő tényezők erőarányait nemzeti tartalommal kitöltve igyekszik hatályosabbá tenni.

Értékes, nagy alkotásokkal elvülhetlen emléket emelt itt a lefolyt tíz év alatt a Salgótarjáni B.-Társulat, a melyről méltányoló elismeréssel megemlékezve, a valódi érdemnek adózunk hódoló elismeréssel s reménnyel és bizalommal tekintünk a hazafias nagy iparvállalat áldáshozó működése elé, tudva azt, hogy az eddig sikeresen végzett feladat a maga folytatását követeli és az eddig becsületesen kiartott tényezők munkája a tíz év alatt megalkotott keretet értékes tartalommal tölti ki.

Zádory Károly.

Községi közgyűlés.

Petrozsény nagyközség képviselőtestülete mult december hó 27-én d. u. 3 órától 5 óráig rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tanácskozásáról s a hozott határozatokról a következő ismertetést adjuk:

1. Molnár János és Dávid Lázár községi díjnokok napidiját, buzgó munkásságuk méltánylásául 2—2 koronáról 3—3 koronára emelte. Hason indokolással Hurdó Áron és Grósz Adolf községi rendőrök évi javadalmazását 120—120 koronával, vagyis külön-külön 840 koronára emelte. Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága személyhez kötött javadalmazás illeten rendszerezését megsemmisítette, de nem tesz kifogást az ellen, hogy az évről-évre megállapíttassék. Ez alapon a községi közgyűlés az érintett javadalmazást a jelen évre már törvényszabta módon megszavazván, felhatalmazta az előljárást, hogy a nevezett két díjnoknak külön-külön 365 korona, s a két rendőrnek 120—120 korona fizettségjavítását a folyó évre fizessen ki.

2. A vármegye kir. tanfelügyelője értesítette Petrozsény község közönségét, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi kormány nem hajlandó felső leányis-

kolát Petrozsényben felállítani, mert már van a községben ilyen róm. kath. jellegű tanintézet. Ellenben az ovoda felállítására nézve hajlandó tárgyalásba bocsátkozni oly feltétel mellett, hogy a község részéről az ovodahelyiség s megfelelő anyagi támogatás biztosított. A képviselőtestület évi 300 koronát szavazott meg a dologi kiadásokra s felkéri a bányatársulat igazgatóságát, hogy II. ovoda elhelyezésére alkalmas épületet s fűtésére szentet rendelkezésre bocsájtani sziveskedjék. Továbbá, azon esetre, ha az itteni felsőleányiskola nyilvánossági jelleggel felruházza nem volna, a polgári leányiskola létesítése érdekében újabb felterjesztést intéz a képviselőtestület a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

3. A községi jégcsúszkület kiszolgáltatására nézve a jövő 1905 évre Schäffer Mihályval egyezség kötött, a ki jégverméből 100 koronáért szállítja a közegészségi czélokra megrendelendő jeget.

4. A toronyóra gondozásával és kezelésével Krausz József órás bízott meg 120 korona évi javadalmazással.

5. A tüdőbetegek vidéki szanatóriumának javára rendezett sorsjáték sorsjegyeiből 20 db. beszerzésére 20 koronát folyósított a közgyűlés.

6. Dombora Lászlóval az irodahelyiségek bérletére nézve évi 1200 kor házber fizetés és felévi kölesönös felmondás feltétele mellett egyezség kötött.

7. A gymnasium építési költségeire megszavazott 10000 korona kifizetését tudomásul vette a közgyűlés s utasította az előljárást, hogy a község ház építési a. lapból folyósított fenti összeg helyreépítésére nézve javaslatot tegyen.

8. Kopacz András illetőségét nem ismerte el, ellenben;

9. Rafael Lipót illetőségét elismerte a közgyűlés.

10. A régi vágóhid nyilvános árverésen eszközendő eladásával az előljárást megbízott.

11. Marhajárlatok beszerzése s kezelése tárgyában megalkotta a szabályrendeletet a képviselőtestület.

12. A közgyűlés végén Nagy Miklós községi bíró felemlítette, hogy most újévkor lesz 10 éve, hogy a Salgótarjáni Községbánya R.-Társulat az itteni bányák üzembé vételével hazaftas és közhasznú működését itt megkezdte. Tíz év egy község életében rövid idő, de a bányatársulat 10 évi működése Petrozsény és a Zsil-völgy történetében korszakot alkot s így annak jubiláris megünneplését indokoltak tartván indítványozza, hogy bizassék meg az erre vonatkozó jayaskattétellel az előljárást. Általános, osztatlan helyesléssel határozattá emelte a közgyűlés az indítványt.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk jelen számával új évnegyedbe lépünk, mely alkalommal új előfizetést nyitunk a „Petrozsény és Vidéké“-re. Kitartóan, hűen küzdünk azon irányban, azon czélokért, melyeknek eddig is kifejezői, szerény

munkásai voltunk annyi időközön keresztül s melyeknek mindenkor rendíthetetlen zászlóvivői maradtunk. Eleven szellemben, mindenre kiterjedő lapot nyújtunk, mely tájékozást ad nemcsak a helyi életéről, nemcsak annak minden figyelemre méltó fázisáról, hanem e vidék viszonyairól is.

Kérjük, hogy az eddig tanusított támogatás ne lankadjon, hanem növekedjék folyton. Kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására s hogy minél számosabb hívet toborozzanak lapunk zászlója alá. A hátralékosokat pedig kérjük *hátralékaik posta fordultával való beküldésére*, mivel a lap fentartása nagy anyagi áldozattal jár.

A „Petrozsény és Vidéké“ előfizetési ára:

egész évre	8 korona
fél évre	4 korona
negyed évre	2 korona
egyesszám ára	20 fillér

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Boldog újévet kívánunk lapunk t. előfizetői és olvasóinak.**

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a bányászati államvizsgálatnál működő vizsgálobizottság rendes tagjává: Andreics János kir. bányatanácsost, a salgótarjáni községbánya r.-társulat petrozsényi bányagazdáját kinevezte. Ebben a fontos és kitüntetett megbízásban a magas kormány újabb bizalma nyilvánul oly férfi iránt, kinek szaktudása és elismert ügybuzgalma, — mint egyéb ténykedésében, úgy eme fontos funkcionál is a közérdek javára érvényesül.

— **Kinevezés.** Király öfelsége nagymádi Bartalos Árpád petrozsényi bányamérnököt m. kir. tartalékos honvédhadnagygyá nevezte ki.

— **Kinevezés.** A pénzügy miniszter Vanka Béla megyei pénzügyőri főbiztos megindokolt felterjesztésére Petrozsénynek visszaadta a pénzügyőri biztosságot s arra már ki is nevezte Klinga József topánfalvi biztoshelyettes.

— **Áthelyezés.** Farkas József p. ii. biztoshelyettes, ki a petrozsényi biztosság vezetésével volt megbízva s kit rövid ittléte alatt is igazságszeretettel párosult szigorú daczára a vele érintkezők becsülni tudtak, a pénzügyminiszter áthelyezte hasonmínőségben a hátszegi biztossághoz.

— **Eljegyzés.** Herman Izidor eljegyezte decz. 26-án Neumann Lázár iktári kereskedő kedves és bájos leányát Hermin kisasszonyt.

— **A községi képviselőtestület kiegészítése** esütörtökön, decz. 29-én megejtett választáson történt meg Janza Vazul szolgabíró elnökletével, ki reggeli 9 órakor

nyitotta meg az eljárást, mely délutáni 4 óráig folyt felbeszakítás nélkül, az I. választókerületben Buda Lajos, a II. kerületben Vári Vilmos vezetése mellett. Az elhalt dr. Bottenstein Samu és Kendrey Gyula; a lemondott dr. Rosenberg Ignác és a kisorsolt Schreiner József és Fürber Ferenc helyére az I. kerületben községi képviselőkké választottak: Schreiner József 48, Fürber Ferenc 48, Bartalos Árpád 46, Vári Vilmos 40 és Véghe János 40 szavazattal s póttagok lettek: Hakker Márton 42, Figuli Antal 42 szavazattal. Beadott 49 szavazatlap. A II. kerületben kisorsolt Kósa Mihály, Pelger Mihály, Joanovits János és Grosz Herman újból megválasztottak s póttagok lettek: Rosehnál János és Schäffer Mihály, reájuk esvén a beadott 36 szavazat 5--6 kivétellel. A választást megelőzőleg az igazoló választmány tagjaivá a közgyűlés megválasztotta Nagy Miklóst és Henrich Viktort, az elnököl szolgabíró kinevezte Andreics Jánost és Marek Mór. A főszolgabíró a jövő hó első napjaiban megalakítja az új képviselőtestületet s megejtí a községi tisztújítást.

— **A reformátusok** karácsonya ünnepélye a felekezet templomában lélekemelő beszédek és énekek mellett folyt le 25-én d. u. 3 órakor. Valláserkölesi, hazafias tartalmú könyveket, függőképeket bibliai mondatokkal és édességeket osztottak ki a helybeli intézetekbe járó református gyermekeknek azoknak pénzbeli nemes adományából, kiknek neveit e helyről térszülke miatt a jövő számrá kellett szorítani. Különös buzgalmat fejtett ki ez irányban Bartalos Árpád mérnök, előljárási tag.

— **Karácsonyfa** a petrillai óvodában. Nagy öröm volt a kicsikék között. Az odaváló derek óvónő utánjárására szívesen járultak pénzbeli adományaikkal az odaváló felállított karácsonyfához: A salgótarjáni társulat 20 kor., Vassi János 10 kor., Csatt Titusz, Jancsó Lajos, Tolján N. (Vulkán), Tomus György és Nána Aurél 2--2 korona. Négy fiut és három leányt teljesen felöltöztettek e lélekemelő ünnepélyen; a többiekkel elhalmozták téstákkal és czukorkákkal.

— **A Máv. altiszti asztaltársaság** által f. év december hó 29-én tartott estély alkalmával felülfizettek: Tribus Gyula 3 kor., Györke Ferenc, Grair István és Gremperger Dezső 2--2 kor., Papp Károly, Lehoczy Mihály, Katona Sándor, Pittner József, Herz Mór, Bartalics N., Apu István, Bakó Gyula és Weiler Viktor 1--1 kor., Vanku Nicodim 60 fill., Junger Manó, Mezey Béla 50--10 fill., Kiss Lajos, Makay Ede 40--40 fillér. Összesen 20 kor. 40 fillér. — Összes bevétel 105 kor. 40 fillér. Ebből kiadás 88 kor. 24 fill., tiszta maradvány 17 kor. 16 fillér. Az estély alkalmával tanusított szíves pártfogásért ez uton is hálás köszönetet mond a Máv. altiszti asztaltársaság vezetősége.

— **Alnév alatt** elég szép életet élt Lupényben Görgény Zsigmond jegyzői inok, de csak addig, a míg az odaváló éber esendőség rájött, hogy Görgény ur nem Görgény, hanem Szijgyártó s nem is olyan ur, az

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE“ TÁRCÁJA.

Az ajándékozás.

A karácsony és ujesztendő, legkivált azaz idő, midőn az emberek megszokták egymást ajándékozni, azért időszerűnek tartjuk az ajándékozásról egyet-mást elmondani.

„Adni jobb, mint elfogadni!“ Ezt a példabeszédet mindenki ismeri, de az adásnak és elfogadásnak módját, hogy az egyuttal kellemes is legyen s kivált hogy senkit meg ne sértsen, már csak kevesen tudják gyakorolni.

Az illem: a nevelésnek mostoha gyermeke, pedig az egész társadalmi élet csak kölcsönös adásból és elfogadásból áll s az a mód a melyen adni és elfogadni tudunk; az a mozdulat az a tekintet, melylyel ezt kísérik: műveltségünk fokmérője, ez tesz szeretettel méltóvá vagy kellemetlenné a társas életben.

Adás és elfogadás: a kölcsönös üdvözlés, a köszöntés. Azért mondja magyar példabeszéd: „A milyen az adjon Isten, olyan a fogadj Isten!“ Egy köszöntés magában foglalhatja a tiszteletnek, a szeretetnek, a megbecsülésnek, a baráti érzelmeknek minden jelét, vagy a leereszkedés, a semmibevetés, a lenézés, a figyelmetlenség s a sértésnek számtalan fokozatát.

Adás és elfogadás: a társalgás is, épen olyan mint a lapdajáték. Nemesak a dobásnak kell sikerülnie, hanem a visszadobást is meg kell könnyítenie. A ki társalgás közben nem azonosította magát annak az érdekeivel, a kivel társalog, az sohasem fogja felépíteni azt a hidat, a mely egyik tárgyról a másikra átvezet.

A társalgás csak úgy lehet folyékony és sikerült, ha a szó s a válasz ügyes és figyelmes.

Adás és elfogadás, tulajdonképen az ajándékozás. A szív szeretetreméltósága. a tapintatosság, itt nyilatkozik a legjellemzőbben.

Csak az ad kedvesen, a ki lelki szükségéből a saját örömének gyarapítására ad; de a ki köszönetet, hálát vár cserébe az egyike sem érdemes. A mit szívesen, mosolyogva nyújtunk, nem fogják azt kedvetlenül, sőtét arccal fogadni.

A ki szívből ad az nem tulajdonít ajándékának fontosságot s hogy a megalázásnak még a látszatát is elvegye, inkább a tréfa mezébe burkolja. Hogy ad, azt természetesen találja s adományával csak annyit ohajt kifejezni, hogy gondolt az illetőre és figyelmességéről látható bizonyítékot akart nyújtani. Az így nyújtott ajándékot mindenki szívesen fogadhatja s ha szavakkal nem is, de egy tekintettel, egy kézzorítással bizonyára megköszöni.

A szíves fogadásnak azonban még másként is kell nyilvánulnia.

Az ajándékot meg kell becsülni. Diszhelyet kell annak adni, mert az ajándékozó csak így győződhetik meg, hogy örömet szerzett ajándékával, azaz czélját elérte. A ki illően megakarja az adományt köszönni, az köszönje meg azonnal s ez esetben néhány szívélyes, őszinte szó a leghosszabb — de késve küldött — hálalatról is többet ér.

A ki fontoskodva, nemes szívűségét fitogtatva nyújtja ajándékát; aki dicséri értékét, rántal a nagylelkűségre s pénzestárcájának az áldozatára, az megsejyéníti a megajándékozottat, elfojtja csirájában az örömet s a hála szavát. Az így nyújtott ajándék, rabláncz, melytől a szív sértődve fordul el.

A pazarló könnyelműen ajándékoz, a mi keze-

ügyébe akad ma arany, holnap réz, odadobja a legközelebb állónak, akár érdemes rá, akár nem. A boldogság mámorában uszó sem válogatós. Az ő adása inkább eldobás, mint ajándékozás. Őszinte köszönetet egyiksem fog aratni, mert a nemesen gondolkozó ember az aranyos elől elmenekül s aki hangulatra les, hogy azt kiaknázhassa: az köszönetet nem mond.

A szerelem és a barátság mindenk előtt a megajándékozandó helyzetébe képzele bele magát, egy észrevétlen pillanatban ellesi az óhajait s a szükségleteit s e szerint választja meg tárgyat, és — nemesak örömet szerez, hanem köszönetet is nyer.

A szerelem nem mérlegeli az értéket, hanem az érzelmet. Egy szál-ibolya felér egy diadémval a kedves kezébe.

Virág után jön a kézinunka! Ez is becses. Az idő, a türelem, szorgalom, ügyesség készíti s aki kapja, valahányszor rátekin, mindig a készítőjére gondolt.

A barátság már nem törődik a költsézzel s inkább a hasznosra gondolt. Az egyik barát vagy barátón ismeri a másiknak az izlését, vonalmát és így könnyen földeritheti meglepetéseivel az élet komoly órait; a másik meg épen olyan szívesen fogadja kedvelt írójának a műveit, mint a legújabb theafőzőt.

A barátság adománya után, jön a részvét, a könyörület ajándéka, diszvirág után a — gyógygyönyvény, könyvelvén alamizsna. Itt nem a megörvendetés, hanem a gondok, a szükség enyhítése, az éhség csillapítása, a dermedt tagok fölmelegítése, a beteg üdítése, a kétségbeesett bátorítása a főczél.

Az alamizsna adás: kötelesség s épen azért nem szabad azzal dicsekedni, nem szabad annak fontosságot tulajdonítani, mert különben hála helyett a keserűség érzete ébred fel a kebelben.

A születésnap, névnap, karácsonyi, újévi, husvéti kölcsönös, megajándékozás már olyan megrögzött szokássá lett, a mely hatalmasabb a törvényről s így nem is tekintetük többé önkényes figyelmességnek, hanem kötelességszerű adónak.

az nem volt hadnagy meg vadász ur sem, mint a hogy ő ezt hirdette, hanem olyan valaki, a ki valamiért álnév alá rejtőzködve tartozkodott e végvidéken s hozzá még azt sem tudta beigazolni, hogy katonakötelezettségének eleget tett. Fegyveres erő elleni vétséget is követett el. A házmotózás alkalmával két forgópisztolyt is találtak nála, melyekről nem volt igazolványa. Az egyik pisztolyt mint elkobzott letétet a község házából vitte el hirtelen. A csendőrség illetékes helyre vezette.

— **Részen** a vasuti sinek között. Jóllehet a vasut minden kihirdetési módot felhasznál arra nézve, hogy a közönséget a pálya testén való járástól, visszatartassa, mégis akadnak egyesek, a kik nem törődve az életveszélyes következményekkel a legtöbbször még sötétül is felhasználják a pályatestet és a pályaudvart, sőt, ha figyelmeztetni merészelnék egyeseket, hogy az ilyen szorakozás tilos: záporosként zúdítanak a figyelmeztetőkre olyan kifejezéseket, a melyekért más esetekben az első szónál képeire másztak volna bárkiné is. Így lehetett ez Lupényben is. Elis hangzottak Lenyiánnak ajkáról a zugolódó kifejezések e hó 16-án este, — midőn a 7 óras vonat elindítása után a szolgálátat lelkiismeretesen teljesítő v. őr nemcsak elvezette a pályaudvarban részenként bandukolót, hanem figyelmeztette is, hogy arra többé ne merészljén járni, de kárára; jobb lett volna „Pokrocz Ádáma” hallgatni; Lenyián József visszatért s éppen akkor bujt át az ő utját elzáró kocsisor alatt, mikor az mozgásba jött. A kerekék négy újját levágták és fején súlyosan megsérült. Kijozanodott, de későre. Az első segélyben, a sértőkifejezések céltáblája, a nemes gondolkodású őr részesítette.

— A „Budapest” című képes politikai napilap újévkor immár a huszonkilencedik évfolyamába lép. Az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt hivatalos organuma a „Budapest.” Kossuth Ferencz a függetlenségi-párt vezére kizárólag a „Budapest”-ben teszi közzé nagybecsű politikai cikkeit. A „Budapest” vezércikkeit Szatmári Mór felelős szerkesztőn és Rátkay László főmunkatárson kívül az országos függetlenségi párt jeles tagjai írják. A „Budapest” karácsonyi száma rendkívül gazdag tartalommal, ötvenhat oldal terjedelemben jelent meg. Kossuth Ferencz pártvezér, Szatmári Mór, Rátkay László, Rákosi Viktor, Illés Bálint függetlenségi képviselők, Tábori Győző, Ábrai Károly, Krudy Gyula, Lamperth Géza, Gyalui Farkas, Vértessy Gyula jeles írók dolgozatát közli a karácsonyi szám, amelyet ezenkívül számos kép díszít. Olvasóink figyelmébe melegen ajánljuk a függetlenségi eszmékért lelkesen küzdő és nagy gondokkal szerkesztett napilapot. A legolcsóbb magyar újság a „Budapest.” Előfizetési ára egy óra két korona. A „Budapest” minden egyes előfizetője újesztendőkor egy díszesen kitállított nagy naptárt kap ajándékkul. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Budapest” kiadóhivatala (Budapest, Sarkantyus-utca 3. szám.)

Vannak, a kik egyszer sem látják egymást az év folyamán, a kölcsönös szíveség egyetlen egyszer sem aranyozta be életüket s egyszerre agyon ajándékozzák egymást, csak azért, mert ez így szokás. Különösen a karácsonyi ajándékozás az, a mely valóságos teherrel vált. Mindenki ló, fut, fárad a megbetegedésig, sohajtva bosszankodik s erejét túlhaladó kiadásokat tesz, végre, mintán gyermekei belefultak a játékszerekbe s a sok nyálankás elrontotta a gyomrukát, hálát ad az Istennek, hogy vége van az ünnepnek.

Ezer meg ezer eset van életünkben midőn az adomány hatása jótékonyabb, az értéke nagyobb, mint az utóbbi esetben. Ha a kis gyermek leesik vagy megüti magát, hogy megvizsgálódjék, hogy szórakozzék, valami csekélységet nyújt neki az anyja.

Ha bu suttotta barátunkat, ha ágyhoz szegelte a kór; egy virág, egy könyv, vagy bármi más csekélység, hasonló hatást fog előidézni nála is, mint a gyermeknél.

„Van még, a ki szeret!” kiáltja mosolyogva az első s mogorva hangulata derül.

„Van még, a ki reám gondol!” sohajtja az égre tekintve a második s javulást remél.

Igen, igen, az ajándéknak nem az értéke adja meg a becset, hanem az ajándékozásnak a módja és az ideje s ebben rejlik az ajándékozásnak a művészete.

„Hunczut az, a ki többet ad, mint a mennyije van!” mondja a példabeszéd s ezt a hunczutot mindenki ismeri, mindenki dicséri — mert ez a szív Gráciája: a szeretetreméltóság maga.

Gr.

CSARNOK.

Sylvester esti és újévi babonák.

A társadalom nagy előhaladására mutat, hogy az ilyenekről ma már csak mint kuriózumokról irhatunk. Különösen a babonáknak azon része, mely a boszorkányokkal állott összefüggésbe ma már a köznépnél is alig fordul elő. De annál jobban uralkodtak az ily babonák régente.

A Sylvester-éji szokások, um.: Olomöntések s több efélék ismeretesei, szintugy az ezen naphoz fűzött különféle jóvendölgetések. A Sylvester éjjel 12 órakor a templom mellett egy kést tűz a földbe s más nap megnézi, ha a kés rozsdás, abban az évben meghal az illető. A ki Sylvester napján fazakat tör, nem éri meg a jövő Sylvester napot.

Ha újév első napján valaki kimegy a házból s először férfivel találkozik, az szerencsét jelent; de az asszony nem jó jel, mert ez évben sok fazék fog eltörni. Ugyan e napon diót törni nem szabad, mert akkor szintén sok edény fog eltörni.

Az újévi tösszentés szerencsét jelent.

Zokog a szél . . .

Zokog a szél a magyar erdőkben,
Van valami, van a levegőben.
Oh netegyük ölle a kezünket! . . .
— Igaz Isten, ne hagyj el bennünket!

Ellenségünk koporsót gyalulnak . . .
Ne áltassuk, magyarok, magunkat:
Minden felől lesik a vesztünket . . .
— Igaz Isten, ne hagyj el bennünket!

Ne áltassuk mesékkel magunkat,
Idegenre biztuk a gondunkat!
Senkije sincs árva nemzetünknek:
— Igaz Isten, ne hagyj el bennünket!

Senkije sincs, csak egy szent emléke,
S maholnap, jaj, tán ennek is vége.
Megtagadjuk mult dicsőségünket . . .
— Igaz Isten, ne hagyj el bennünket!

Megtagadjuk ki végett, mi végett?
Saját magunk hitványsága végett.
— Bizd reánk majd az ellenségünket.
S védj meg, Uram, magunktól bennünket!

Szabolcska Mihály.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.
Főmunkatárs: Fekete József.

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. stíriai kötőgépgyár

magyar képviselete,

Budapest, VII., Erzsébet-Körút 23.

részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

The Lucifer.

The Lucifer.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 35.

A

gyermek

legnagyobb

öröme.

Összeállított bűvészdobozok.

Tartalmaz:

7, 9, 15, 18, 21, 24 28-féle mutatványt.

Ár a:

1, 2, 3, 5, 7, 9, 12*50 kor. dobozonként.

Ezen bűvészdobozok ügyes összeállításuk folytán a gyermeket gondolkodásra serkentik és észbeli tehetségét fejlesztik. Minden doboz pontos magyarázattal és ábrákkal van ellátva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Pósta szétküldés utánvétel mellett pontosan eszközöltetik.

Bérbe adó.

A volt Goldstein Lázár-féle ház (Vasut-utca), melyhez külön

korlátlan italmérési engedély

is tartozik, üzlethelyiséggel, lakás és melléképületekkel együtt azonnal bérbe vagy elszámolásra kiadó.

Értekezhetni: Kohn Jónás és Fiai cég-nél, Déván.

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgrammos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ — „

4 „ „ — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

20—26 a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

Hirdetéseket mérsékelt árban elfogad e lap kiadóhivatala.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

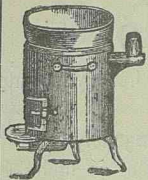
odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves m.

15—16

A legjobb bádog-áru bevásárlási forrás!

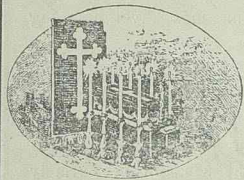

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomása hozni, hogy raktáromban és üzletemben állandóan tartok és kaphatni: **Fürdőkádokat, vizeskanákat, jégsekreányeket, takaréktűzhelyeket és konyha berendezéseket.** Különböző kézi lámpásokat és bádog árukat, ugyancsak gummi árukat is.

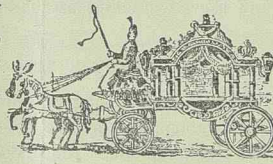
Megjegyzem, hogy műhelyem a legnagyobb kíváncsiaknak megfelelően van berendezve. — Elvállalom úgy a magas mint a legkisebb építményekre nézve a legdiszesebb és legegyszerűbb bádogos munkát szavatossággal és felelősséggel mellettem.

Legyen szabad ugyanitt föl hívnom a n. é. közönség b. figyelmét a tulajdonomat képező:

„Első temetkezési vállalat”-ra,

melyet szintén kibővítettem úgy, hogy elvállalhatok mindenféle temetést — **vidéken is,** — a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivételben, mindenki másnál a legjutányosabb feltételek mellett.

Raktáron tartok nagy választékban érc-

és nikkelt koporsókat, fakoporsókat, sarkóphágókat, mindenféle finom és egyszerű szemfedeleket, érc-, mű-, és élővirágokat, nagyszerű szallagokat, viasz- és szurokfáklyákat. **Fakoporsók 2 koronától kezdve feljebb, — érczokoporsók 14 koronától feljebb.**

Kápolnák, termék bevonása gyászszal, hullák elszállítása és hozatala, szóval a temetéshez szükséges minden kellék csak általam eszközölhető a legjutányosabb áron a legkielégítőbb kivitelben

A bevásárlott temetkezési cikkeknek a gyászbevonatok és a diszruhák teljesen ingyen kölcsönadtnak.

kiváló tisztelettel:

Sárossy Viktor,

épület- és műbádogos,
a petrozsényi „Első temetkezési vállalat”
tulajdonosa.

Krausz József,

órás-mester

Petrozsényben, Kossuth Lajos utcán.

Ajánlja a Petrozsény és vidéke n. é. közönségnek a Kossuth Lajos utcán levő raktárát, melyben legfinomabb kivitelű fali- és inga-órák, legjobb és pontosan kiszabályozott zsebórák, arany- és ezüst-ékszerek, ugymint: varrógép és kerékpár- és azoknak alkotórészei, villamos házi csengő stb. cikkek, gyári áron kaphatók.

Elfogad mindenféle óra- és ékszerjavításokat 2 évi jótállással mellettem, varrógép és kerékpár javításokat legjutányosabb áron saját műhelyemben készülnék el.

Elvállalom villamos házi csengők és acytelyn világítási felszereléseket.

Új varrógépek gramofonok, részletfizetés mellett raktáromon legjutányosabban kaphatók. Elvem az, hogy a vidékünkön járó sok ügynököktől a n. é. közönséget megóvjam a drága pánzen vásárlandó gépektől, melyeket eddig 40—60 Kr drágábban fizettek, mint nálam.

Gramofon lemezek raktáromon mindig kaphatók.

Petrozsény, 1904. dec. 10.

Krausz József
órák és ékszerész.

Csak még rövid ideig

Sürgöny!

Sürgöny!

Sürgöny!

Végeladásunk csakis még rövid ideig fog tartani rendkívül leszállított árakkal.

Női szövetek és posztokban nagy Occasio, férfigyermek egész rendruhák, téli kabátok, női kabátok, kalapok bámulatos olcsó árakkal.

Deczember 11-től, vasárnaptól kezdve, nagy maradék Occasio, szövet, posztó, vászon, parchet, Cretonok és bélés árukban bámulatos olcsó szabott árakkal.

Kiváló tisztelettel: **Weisz Testvérek.**

Csak még rövid ideig